

בית המשפט העליון
المحكمة العليا
THE SUPREME COURT OF ISRAEL

JUSTICE ESTHER HAYUT
PRESIDENT

القاضية استر حيوت
رئيسة المحكمة العليا

השופטת אסתר חיות
נשיאת בית המשפט העליון

הוראות נוהל נשיאת בית המשפט העליון

מספר הנוהל	הנושא	תפוצה	פורסם ביום	בתוקף מיום
2-21	גישור פלילי בבתי המשפט	כללית	ח' בסיוון התשפ"א (19.5.2021) תוקן ביום כ"ג בטבת התשפ"ב (27.12.2021)	כ"א בסיוון התשפ"א (1.6.2021)

כללי

1. גישור פלילי הוא הליך שבו מתקיים דיון לפני שופט מגשר, שאיננו השופט אשר שומע את ההליך העיקרי, ובמסגרתו הצדדים מנסים להגיע להסדר טיעון מוסכם, בסיוע בית המשפט, מבלי שיש לבית המשפט סמכות להכריע את הדין.¹ הליך הגישור הפלילי הינו פרקטיקה מקובלת,² ומטרתו, בין היתר, לייעל ולקצר את ההליך הפלילי, להוביל את הצדדים להסכמות תוך הסתייעות בכלים מקובלים ליישוב סכסוכים, וזאת תוך שמירה על האינטרס הציבורי והליך ראוי והוגן.

2. על מנת לבחון את הצורך בקביעת מתכונת אחידה לניהול הליכי הגישור הפלילי בבתי המשפט השונים, החלטתי למנות צוות בראשות השופט ד"ר עמי קובו, שופט בית

¹ עמי קובו "הגישור הפלילי" המשפט 301 (2018).

² ע"פ 1640/04 קקון נ' מדינת ישראל (15.3.2004); ע"פ 6508/05 פלוני נ' מדינת ישראל (13.9.2006); ע"פ 1924/11 פלוני נ' מדינת ישראל (1.6.2015); ע"פ 8360/19 זיסמן נ' מדינת ישראל (18.3.2020) (להלן: הלכת זיסמן).

בית המשפט העליון
المحكمة العليا

THE SUPREME COURT OF ISRAEL

JUSTICE ESTHER HAYUT
PRESIDENT

القاضية استر حيوت
رئيسة المحكمة العليا

השופטת אסתר חיות
נשיאת בית המשפט העליון

המשפט המחוזי מרכז-לוד, יחד עם השופט בני שגיא, סגן נשיא בית המשפט המחוזי בתל-אביב, השופט צבי גורפינקל מבית המשפט המחוזי בתל-אביב, השופטת אפרת פינק, שופטת בפועל בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, עו"ד ברק לייזר, היועץ המשפטי למערכת בתי המשפט ועו"ד חנית אברהם בכר מהלשכה המשפטית בהנהלת בתי המשפט. הצוות הגיש את מסקנותיו ביום 2.3.2021 והמליץ להסדיר בנוהל את מתכונת הגישור הפלילי. על יסוד עבודת הצוות וממצאיו החלטתי לפרסם נוהל זה.

מסרת הוראות הנוהל

3. מטרתו של נוהל זה היא לקבוע סדרי עבודה אחידים לבתי המשפט בהליכי הגישור הפלילי.

תחולת הוראות הנוהל

4. הוראות הנוהל יחולו על הליכי גישור פלילי והליכי "דיון מקדמי" ב"ימי המוקד" לפי סעיף 143 א לחוק סדר הדין הפלילי, שבמסגרתם השופט פעל כמגשר פלילי (להלן יחד: "הליכי הגישור הפלילי").

הגדרות

5. בהוראות נוהל זה:

"בית המשפט" – לרבות בית הדין לעבודה;

"חוק בתי המשפט" – חוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984;

"חוק זכויות נפגעי עבירה" – חוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001;

"חוק סדר הדין הפלילי" – חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982;

בית המשפט העליון
المحكمة العليا
THE SUPREME COURT OF ISRAEL

JUSTICE ESTHER HAYUT
PRESIDENT

القاضية استر حيوت
رئيسة المحكمة العليا

השופטת אסתר חיות
נשיאת בית המשפט העליון

"ההליך העיקרי" – ההליך לפני המותב אשר שומע את הראיות בתיק;
"הסדר טיעון 'סגור' לעונש" – הסדר טיעון אשר העונש לו עותרים הצדדים,
מוסכם מראש, כולו או הרכיבים העיקריים שבו;
"הסדר טיעון 'פתוח' לעונש" – הסדר טיעון שבו העונש העיקרי אינו מוסכם בין
הצדדים, לרבות הסדר שבו קיים "רף עליון" של עונש או ישנה הסכמה על "טווח
עונש".

עקרונות כלליים

6. תיק שמתאים לגישור פלילי – ככלל, כל תיק מתאים לישיבה ראשונה של גישור
פלילי. ניתן להפנות תיק להליך גישור פלילי ביוזמת הצדדים או ביוזמת בית המשפט,
ובלבד שניתנה לכך הסכמת הצדדים.

7. שלב העברת ההליך לגישור פלילי – ככלל, רצוי כי העברת ההליך לגישור פלילי
תעשה בטרם תחילת שלב ההוכחות בהליך העיקרי ולאחר שהצדדים באו בדברים
ביניהם. עם זאת, לא קיימת מניעה לקיים את הליך הגישור הפלילי גם בשלבים מתקדמים
יותר של ההליך, אם יהיה בכך כדי לייעל את ההליך ולייתר את המשך שמיעת התיק.

8. הסכמת הצדדים לקיומו של גישור פלילי – ההשתתפות בהליך הגישור הפלילי
מותנית בהסכמת הצדדים לקיומו של הליך הגישור הפלילי. בפתח ישיבת הגישור הפלילי
הראשונה יודא השופט המגשר שהצדדים מסכימים לקיומו של הליך הגישור הפלילי.

9. הפרדה בין הגישור הפלילי להליך העיקרי – יש להקפיד על הפרדה מלאה בין
הליך הגישור הפלילי לבין ההליך העיקרי, כך שהשופט המגשר לא יהיה במותב הדן

בית המשפט העליון
المحكمة العليا
THE SUPREME COURT OF ISRAEL

JUSTICE ESTHER HAYUT
PRESIDENT

القاضية استر حيوت
رئيسة المحكمة العليا

השופטת אסתר חיות
נשיאת בית המשפט העליון

בהליך העיקרי, ותוכנו של הליך הגישור הפלילי יהיה חסוי מפני המותב הדן בהליך העיקרי.

10. חובת ייצוג ונוכחות הנאשם בהליך הגישור הפלילי – גישור פלילי לא יתקיים אלא אם כן הנאשם מיוצג. ככלל, הנאשם יהיה נוכח בהליך הגישור הפלילי. בית המשפט רשאי לפטור את הנאשם מהתייצבות לישיבת גישור, כולה או חלקה, אם בא כוחו הסכים לכך או אם מתקיימת ישיבת גישור שהיא במעמד התביעה בלבד.

11. הליכי גישור בתיקים מרובי נאשמים – ככלל, יש לשאוף שהליך הגישור הפלילי יתנהל בעניינם של כל הנאשמים. ואולם, אין מניעה לנהל הליך גישור פלילי רק עם חלק מהנאשמים בכתב האישום.

12. זהות השופט המגשר – זהות השופט המגשר תיקבע על ידי נשיא בית המשפט או סגנו, בין אם בהנחיה כללית ובין אם לעניין ספציפי.

13. גישורים פליליים בין בתי המשפט – ככלל, גישור פלילי יבוצע בבית המשפט שבו מתנהל ההליך העיקרי. עם זאת, שופט מגשר פלילי מבית משפט שלום אחד רשאי באישור נשיא בית משפט השלום לבצע גישור בהליך פלילי שנדון בבית משפט שלום אחר באותו המחוז. אישור כאמור של נשיא בית משפט השלום יכול להינתן בהנחיה כללית או לעניין ספציפי.

שופט מגשר פלילי מבית משפט מחוזי אחד רשאי לבצע גישור בהליך פלילי שנדון בבית משפט מחוזי אחר באישור שני נשיאי בתי המשפט המחוזיים הרלבנטיים.

בית המשפט העליון
المحكمة العليا
THE SUPREME COURT OF ISRAEL

JUSTICE ESTHER HAYUT
PRESIDENT

القاضية استر حيوت
رئيسة المحكمة العليا

השופטת אסתר חיות
נשיאת בית המשפט העליון

ניתן אישור נשיאי בתי המשפט המחוזי הרלבנטיים או נשיא בית משפט השלום הרלבנטי לביצוע גישורים פליליים כאמור, רשאי השופט המגשר לבצע את הגישור ממקום מושבו הרגיל, אך התיק הפלילי ותיק הגישור הפלילי ינוהלו בבית המשפט שבו הוגש מלכתחילה.

14. מקום דיון הגישור הפלילי – הליך הגישור הפלילי יתנהל באולם בית המשפט או בחדר ייעודי לכך שהוקצה על ידי בית המשפט, ככל שקיים. לא יתקיים הליך גישור פלילי בלשכתו האישית של השופט, אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו.

15. התקדמות ההליך העיקרי והליך הגישור הפלילי – ככלל, התקדמות ההליך העיקרי תתבצע במנותק מהליכי הגישור הפלילי, ולא יתבטלו או יידחו מועדי דיוני שמיעת הראיות. אין בכך כדי לגרוע מסמכות המותב הדן בהליך העיקרי להפעיל שיקול דעת פרטני בהתאם לנסיבות כל מקרה לגופו.

תחולת סדרי דין וראיות

16. הגישור הפלילי איננו כפוף לסדרי הדין והראיות. השופט המגשר יכול שיקבל את חומר הראיות לעיונו, יבחן את הראיות בתיק ואת עוצמתן, ישמע את הטענות בעל-פה (מבלי לתעד הדבר בפרוטוקול), יהיה רשאי לקבל עיקרי טיעון בכתב, יאמוד את סיכויי ההרשעה (במלוא כתב האישום או בחלקו), יאמוד את העונש הצפוי שיוטל על הנאשם אם יורשע בדין (הן בעקבות ניהול ההליך העיקרי והן בעקבות הודאה באשמה) ויציע לצדדים להגיע להסכמות קונקרטיות. אין בהוראה זו כדי לגרוע מכללי חסיונות עדים או כללי ראיות חסויות. השופט המגשר יכול שיקבל גם חומר נוסף, שלהערכת באי כוח הצדדים עשוי לתרום להליך הגישור הפלילי.

בית המשפט העליון
المحكمة العليا
THE SUPREME COURT OF ISRAEL

JUSTICE ESTHER HAYUT
PRESIDENT

القاضية استر حيوت
رئيسة المحكمة العليا

השופטת אסתר חיות
נשיאת בית המשפט העליון

ניהול הגישור הפלילי

17. פתיחת תיק גישור פלילי וניהול פרוטוקול – גישור פלילי, שאיננו במסגרת דיון מקדמי שב"מי המוקד", ייפתח כתיק נפרד (תיק ג"פ) ויתנהל בדלתיים סגורות.³

התיק יהיה פתוח לפני השופט המגשר, צוותו והצדדים לגישור הפלילי בלבד. השופט המגשר רשאי לעיין בחומרי התיק העיקרי.

השופט המגשר ינהל פרוטוקול בתיק הגישור הפלילי (תיק ג"פ).

הפרוטוקול יסקף את זהות הצדדים להליך הגישור הפלילי ובאי כוחם, ציון קיומו של הליך הגישור הפלילי, מועד הישיבה, שמות הצדדים ובאי-כוחם הנוכחים בדיון וכן כל היבט פרוצדוראלי רלוונטי, לרבות קיום דיון במעמד צד אחד.

השופט המגשר יציין בפרוטוקול הדיון, בהתאם לשיקול דעתו, את עיקרי הדברים שנאמרו בדיון, והעובדה שניתנה הצעה על-ידי בית המשפט, והוא אף רשאי לציין את תוכנה של ההצעה. זאת, בין היתר, כדי למנוע בהמשך מחלוקות על אודות עמדות הצדדים ותוכנן של ההצעות אשר הועלו במסגרת ישיבת הגישור הפלילי. עם זאת, על השופט המגשר לוודא שרישום הפרוטוקול, וכן רישום ההצעה, לא יפגמו במידת שיתוף הפעולה של הצדדים בהליך ובשיח הפתוח.

במקרה שבו הליך הגישור הפלילי לא צלח – יצוין בפרוטוקול שהצדדים לא הגיעו לכדי הסכמה, וכי המשך ההליך ידון לפני המותב הדן בהליך העיקרי.

³ ע"פ 8417/13 פלוני נ' מדינת ישראל (23.12.2013). למען הסר ספק, סגירת הדלתיים מכוח נוהל זה היא רק בהליך הגישור הפלילי (ג"פ) ולא בתיק הפלילי (הת"פ או התפ"ח) שבו מוצג הסדר הטיעון.

בית המשפט העליון
المحكمة العليا
THE SUPREME COURT OF ISRAEL

JUSTICE ESTHER HAYUT
PRESIDENT

القاضية استر حيوت
رئيسة المحكمة العليا

השופטת אסתר חיות
נשיאת בית המשפט העליון

במקרה שבו הליך הגישור הפלילי צלח – יצוין הדבר בפרוטוקול, ובמקרה הצורך יימשך הדיון בתיק הפלילי לשלב הצגת ההסדר וההודאה.

ככל שהגישור הפלילי מתקיים במסגרת דיון מקדמי שב"ימי המוקד" יצוין בפרוטוקול המנוהל בתיק הפלילי דבר קיומו של הליך הגישור הפלילי וכן כל היבט פרוצדוראלי רלוונטי, לרבות קיום דיון במעמד צד אחד.

18. הסבר על מהות הליך הגישור הפלילי – השופט המגשר יסביר בפתח ישיבת הגישור הפלילי לצדדים, ובפרט לנאשם, את מהות ההליך, את העובדה שאיש מהצדדים אינו מחויב לקבל אף אחת מהצעותיו, וכי כל עוד לא גובש הסדר טיעון – תוכנו של הגישור הפלילי ודברים שיאמרו במהלכו יותרו חסויים מפני המותב הדין בהליך העיקרי.

19. דיון במעמד צד אחד – ככלל, הדיון בהליך הגישור הפלילי יתנהל במעמד הצדדים. דיון יכול להתקיים במעמד צד אחד בהסכמת הצדדים או לבקשת אחד הצדדים אם סבר השופט המגשר שיהיה בכך כדי לקדם את ההליך. התקיים דיון במעמד צד אחד, תינתן גם לצד השני האפשרות להשמיע טענותיו במעמד צד אחד.

20. זכויות נפגע עבירה – ככלל, נפגע העבירה אינו זכאי להיות נוכח ולהביע דברו בהליך הגישור הפלילי, שלא באמצעות רשויות התביעה.⁴ עם זאת, השופט המגשר רשאי לקבל את עמדת נפגע העבירה או בא כוחו בעל-פה או בכתב בהתאם לשיקול דעתו. כמו כן השופט המגשר רשאי להתיר, בהסכמת הצדדים, נוכחות נפגע העבירה או בא כוחו בהליך הגישור הפלילי או בחלקו. אין באמור כדי לגרוע מהוראת סעיף 17 לחוק זכויות נפגעי עבירה או מזכות נפגע עבירה להיות נוכח בדיון ממועד הצגת הסדר הטיעון בהתאם לכל דין.

⁴ שם.

בית המשפט העליון
المحكمة العليا

THE SUPREME COURT OF ISRAEL

JUSTICE ESTHER HAYUT
PRESIDENT

القاضية استر حيوت
رئيسة المحكمة العليا

השופטת אסתר חיות
נשיאת בית המשפט העליון

העברת הדיון בגישור פלילי

21. במקרים שבהם התנהל הליך גישור פלילי שלא הסתיים בהכרעת דין – יועבר הדיון בו לשופט אחר, בהתאם לסעיף 143א(ה) לחוק סדר הדין הפלילי. ככל שההליך העיקרי קבוע כבר בפני שופט אחר, הרי שיימשך בפני אותו שופט.

מתן גזר דין על ידי השופט המגשר

22. (א) במקרה שבו התיק בסמכות דן יחיד וגישור הצדדים במהלך הגישור הפלילי הסדר טיעון "סגור" לעונש או הסדר טיעון "פתוח" לעונש – בהתאם להלכת זיטמן, ככלל, יוותר הדיון לפני אותו המותב, אשר יקבל את הודאת הנאשם, יכריע את הדין, ישמע במידת הצורך טיעון "פתוח" לעונש ויגזור את דינו של הנאשם. זאת בכפוף לזכות השמורה למי מהצדדים להעלות במקרים מתאימים טענה כי בנסיבות המקרה הקונקרטי מתקיימת איזה מעילות הפסלות המנויות בסעיף 77א לחוק בתי המשפט. סבר השופט המגשר כי בהתאם לאמור לעיל ראוי שהטיעונים לעונש ישמעו לפני השופט של ההליך העיקרי, יודיע על כך לצדדים בטרם הצגת הסדר הטיעון.

(ב) במקרה שבו התיק בסמכות הרכב שופטים –

(1) ככל שלאחר הגישור הפלילי נותר התיק בסמכות הרכב שופטים – יורה השופט המגשר על החזרת התיק לדיון לפני ההרכב לצורך הכרעת וגזר הדין.

(2) ככל שלאחר הגישור הפלילי תוקן כתב האישום לעבירה שבסמכות דן יחיד – יפעל השופט המגשר בהתאם להוראות סעיף 22(א) לנוהל.

(ג) הכרעת דין וגזר הדין יינתנו בתיק ההליך העיקרי (בת"פ או בתפ"ח) ולא בתיק הגישור הפלילי (ג"פ).

בית המשפט העליון
المحكمة العليا
THE SUPREME COURT OF ISRAEL

JUSTICE ESTHER HAYUT
PRESIDENT

القاضية استر حيوت
رئيسة المحكمة العليا

השופטת אסתר חיות
נשיאת בית המשפט העליון

23. נוהל זה יחול מיום כ"א בסיוון התשפ"א (1 ביוני 2021) (להלן: יום התחילה)
על הליכי גישור פלילי שייפתחו מיום התחילה ואילך.

24. נוהל זה יפורסם באתר האינטרנט של הרשות השופטת.

היום, ח' בסיוון התשפ"א (19 במאי 2021).

אסתר חיות
נשיאת בית המשפט העליון

005752